

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 2.4.2012
COM(2012) 154 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

**Actualizarea gestionării relațiilor cu petiționarii în ceea ce privește aplicarea dreptului
Uniunii**

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

Actualizarea gestionării relațiilor cu petiționarii în ceea ce privește aplicarea dreptului Uniunii

INTRODUCERE

Uniunea Europeană se întemeiază pe respectarea statului de drept. Succesul în realizarea numeroaselor sale obiective stabilite prin tratate și prin legislație depinde de aplicarea eficace a dreptului Uniunii în statele membre. În calitate de gardian al tratatelor, Comisia recunoaște rolul esențial jucat de petiționari în depistarea de către Comisie a încălcării dreptului Uniunii. În 2002, Comisia a stabilit procedurile care guvernează relațiile sale cu petiționarii în ceea ce privește încălcarea dreptului Uniunii¹. De atunci, Comisia și-a îmbunătățit și extins metodele de înregistrare și de gestionare a corespondenței de la petiționari privind aplicarea dreptului Uniunii de către statele membre. Pentru a reflecta aceste schimbări, Comisia a decis să revizuiască și să actualizeze comunicarea sa din 2002.

Un nou instrument informatic, denumit „CHAP” (*Complaint handling/Accueil des plaignants*), înființat în septembrie 2009, permite Comisiei să răspundă în mod mai direct preocupărilor cetățenilor, întreprinderilor și societății civile. Toate plângerile sunt înregistrate în această aplicație. În termen de cincisprezece zile lucrătoare de la recepționare, se trimite o confirmare de primire, indicând că respectiva corespondență a fost înregistrată ca plângere. Anterior, corespondența se înregistra numai după evaluarea conținutului său. Acțiunile întreprinse ca urmare a plângerii sunt în continuare ghidate de natura problemei semnalate, de temeiurile acesteia, de impactul său potențial și de prioritățile stabilite de Comisie în comunicarea sa „Către o Europă a rezultatelor – aplicarea legislației comunitare” [COM (2007)502 final].

Intrarea în vigoare a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) impune actualizarea anumitor termeni din cadrul comunicării anterioare, care au fost modificate prin tratat. Este, de asemenea, necesar să se clarifice diferențele între diferitele versiuni lingvistice ale comunicării precedente².

Comisia stabilește, în prezenta comunicare, măsurile administrative în favoarea petiționarilor pe care Comisia se obligă să le respecte în gestionarea plângerilor acestora și în analizarea încălcării prezumate.

Măsurile în favoarea petiționarilor care fac obiectul prezentei comunicări nu alterează caracterul bilateral al procedurii privind încălcarea dreptului Uniunii prevăzute la articolele 258 și 260 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și la articolul 106a din Tratatul EURATOM. În acest sens, Comisia trebuie să sublinieze că, în conformitate cu jurisprudența constantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene, aceasta se bucură de o putere

¹ COM(2002) 141 final, 20.3.2002.

² În textul modificat, sintagma „*le cas échéant*” de la punctul 4, care a fost tradusă în mod greșit prin cuvintele „*where necessary*” în versiunea EN, se înlocuiește prin cuvintele „*in such cases*” („în astfel de cazuri”). Sintagma „*à sa demande*” („la cererea sa”) de la punctul 8, care nu a fost tradusă în limbile engleză și suedeză, este reintrodusă în text.

discreționară în a hotărî dacă³ și când⁴ inițiază proceduri privind încălcarea dreptului Uniunii, dacă și când⁵ trimite cauza în fața Curții. În plus, Comisia dispune de o marjă de apreciere care exclude dreptul persoanelor de a solicita acesteia să adopte o anumită poziție⁶.

După cum Curtea a avut ocazia de a sublinia, „prejudiciile cauzate de către instituțiile naționale (...) nu pot antrena decât răspunderea acestor instituții, iar instanțele naționale păstrează jurisdicția exclusivă pentru repararea unor astfel de prejudicii”⁷. Este necesar în acest context să se sublinieze importanța și, eventual, să se consolideze mijloacele de acțiune disponibile la nivel național, care permit petiționarilor să își exercite drepturile într-un mod mai direct și mai personalizat⁸.

În cele din urmă, în domeniul procedurilor în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, Comisia aplică normele de acces la documente stabilite prin Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei⁹, astfel cum au fost puse în aplicare în conformitate cu dispozițiile anexei la Decizia 2001/937/CE, CECO, Euratom a Comisiei din 5 decembrie 2001 de modificare a Regulamentului său de procedură¹⁰ și astfel cum sunt interpretate de către Curte¹¹.

³ Cf., în special: hotărârea din 6 decembrie 1989 în cauza C-329/88, Comisia/Grecia, Rec. 1989, p. 4159; hotărârea din 27 noiembrie 1990 în cauza C-200/88, Comisia/Grecia, Rec. 1990, p. I-4299; hotărârea din 21 ianuarie 1999 în cauza C-207/97, Comisia/Belgia, Rec. 1999, p. I-275; hotărârea din 25 noiembrie 1999 în cauza C 212/98 Comisia/Irlanda, Rec. 1999, p. I-8571; hotărârea din 6 iulie 2000 în cauza C-236/99, Comisia/Regatul Belgiei, Rec. 2000, p. I-05657; hotărârea din 14 mai 2002 în cauza C-383/00, Comisia/Republica Federală Germania, Rec. 2002, p. I-04219.

⁴ A se vedea: hotărârea din 1 iunie 1994 în cauza C-317/92, Comisia/Germania, Rec. 1994, p. I-2039; hotărârea din 10 mai 1995 în cauza C-422/92, Comisia/Germania, Rec. 1995, p. I-1097.

⁵ A se vedea hotărârea din 6 octombrie 2009 în cauza C-562/07, Comisia/Spania, Rep. 2009, p. I-9553.

⁶ A se vedea hotărârea din 14 septembrie 1995 în cauza T- 571/93, Lefebvre și alții/Comisia, Rec. 1995, p. II- 2379.

⁷ A se vedea hotărârea din 26 februarie 1986, în cauza 175/84, Krohn & Co. Import-Export GmbH & Co. KG/Comisia, Rec. 1986, p. 753.

⁸ A se vedea, de asemenea, propunerile suplimentare în acest context în comunicarea „Optimizarea avantajelor obținute de pe urma măsurilor UE în domeniul mediului: creșterea încrederii prin ameliorarea cunoștințelor și a capacității de reacție”, [COM (2012) 95 final din 7.3.2012].

⁹ JO L 145, 31.5.2001, p. 43.

¹⁰ JO L 345, 29.12.2001, p. 94.

¹¹ A se vedea în acest sens: hotărârea din 5 martie 1997 în cauza T-105/95, Comisia/WWF UK, Rec. 1997, p. II-313; hotărârea din 11 decembrie 2001, cauza T-191/99, Comisia/Petrie și alții, Rec. 2001, p. II-3677; hotărârea din 21 septembrie 2010, Suedia și alții/API și Comisia (C-514/07 P, C-528/07 P și C-532/07 P).

1. Definiții și domeniu de aplicare

„Plângere” înseamnă orice demers scris adresat Comisiei, care face trimitere la măsuri, la absența de măsuri sau la practici imputabile unui stat membru, în contradicție cu dreptul Uniunii.

„Petiționar” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care depune o plângere la Comisie.

„Procedura de constatare a neîndeplinirii obligațiilor” înseamnă etapa precontencioasă a procedurii inițiate de Comisie în temeiul articolului 258 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) sau al articolului 106a din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (Tratatul Euratom).

Procedura descrisă aici se aplică relațiilor dintre petiționari și Comisie în legătură cu măsuri sau practici care ar putea intra în domeniul de aplicare al articolului 258 TFUE. Procedura nu se aplică plângerilor referitoare la alte dispoziții ale tratatului, în special în ceea ce privește plângerile referitoare la ajutoarele de stat care intră sub incidența articolelor 107 și 108 TFUE sau a Regulamentului (CE) nr. 659/1999¹².

2. Principii generale

Orice persoană poate înainta Comisiei, în mod gratuit, o plângere împotriva unui stat membru cu privire la orice tip de măsuri (legi, acte cu putere de lege sau acte administrative), la absența unei măsuri sau la practici imputabile unui stat membru, pe care le consideră incompatibile cu dreptul Uniunii.

Petiționarii nu sunt obligați să demonstreze existența unui interes legitim pentru depunerea plângerii și nici să demonstreze că sunt afectați în mod principal și direct de măsură, de absența măsurii sau de practica pe care o supune atenției.

Sub rezerva excepțiilor menționate la punctul 3, Comisia va înregistra corespondența ca plângere, conform indicațiilor autorului acesteia, după cum rezultă din corespondență.

Comisia poate decide dacă este necesar sau nu a se da curs unei plângeri.

3. Înregistrarea plângerilor

Orice plângere privind aplicarea dreptului Uniunii de către un stat membru trebuie să fie înregistrată în aplicația centrală pentru înregistrarea plângerilor privind aplicarea dreptului Uniunii de către un stat membru (denumită în continuare „aplicația”).

Corespondența nu este investigabilă ca plângere de către Comisie, și, prin urmare, nu se înregistrează în aplicație, în cazul în care:

- este anonimă, nu indică adresa expeditorului sau indică o adresă incompletă;

¹² JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

- nu face trimitere, în mod explicit sau implicit, la un stat membru căruia să îi poată fi atribuite măsurile sau practicile contrare dreptului Uniunii;
- se denunță actele sau omisiunile unei persoane sau ale unui organism privat, cu excepția cazului în care măsura sau plângerea arată implicarea autorităților publice sau susține nerespectarea obligației acestora de a acționa pentru a răspunde acestor acte sau omisiuni. În toate cazurile, Comisia verifică dacă corespondența denunță practici care reprezintă o încălcare a normelor în materie de concurență (articolele 101 și 102 din TFUE);
- nu formulează o plângere;
- formulează o plângere cu privire la care Comisia a adoptat, în mod clar și public, o poziție constantă, care va fi comunicată petiționarului;
- formulează o plângere, care, în mod evident, nu se încadrează în sfera de aplicare a dreptului Uniunii.

4. Confirmare de primire

Comisia trebuie să emită o confirmare de primire pentru toate plângerile în termen de cincisprezece zile lucrătoare de la recepționarea acestora. Această confirmare trebuie să precizeze numărul de înregistrare, care trebuie menționat în orice corespondență ulterioară.

În cazul în care sunt introduse mai multe plângeri cu același subiect, trimiterea de confirmări individuale poate fi înlocuită prin publicarea unui anunț în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și pe serverul *Europa* al Uniunii Europene.

În cazul în care Comisia decide să nu înregistreze corespondența în aplicație, aceasta notifică autorul în acest sens printr-o scrisoare obișnuită care prezintă unul sau mai multe motive dintre cele enumerate la al doilea paragraf de la punctul 3.

Într-un astfel de caz, Comisia îl va informa pe petiționar cu privire la toate formele alternative de acțiune posibile, cum ar fi recursul la instanțele naționale, la ombudsmanul european, la avocatul poporului la nivel național sau la orice alte proceduri de plângere naționale sau internaționale.

5. Metode de depunere a unei plângeri

Pentru a fi înregistrate în aplicație, plângerile trebuie să fie transmise în scris, prin poștă, fax sau email.

Plângerile trebuie redactate într-una din limbile oficiale ale Uniunii.

Pentru accelerarea tratării plângerilor, se recomandă să se utilizeze formularul standard de plângere, care a fost publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*¹³ și este disponibil, la cerere sau pe site-ul internet al Comisiei, pe serverul Uniunii Europene (EUROPA) la următoarea adresă:

http://ec.europa.eu/eu_law/your_rights/your_rights_forms_ro.htm.

¹³ JO C 119, 30.4.1999, p. 5.

Formularul include o anexă în care sunt expuse principiile generale ale procedurii în constatarea neîndeplinirii obligațiilor și subliniază că nicio constatare, din partea Curții de Justiție, a neîndeplinirii obligațiilor nu produce efecte asupra drepturilor petiționarilor. Prin respectiva anexă, petiționarii sunt invitați, de asemenea, să utilizeze acțiunile disponibile la nivel național.

Plângerile scrise cu privire la punerea în aplicare a dreptului Uniunii de către un stat membru pot fi transmise Secretariatului General al Comisiei prin poștă, la adresa „1049 Bruxelles, Belgia”, sau prin email, la adresa SG-PLAINTES@ec.europa.eu, ori pot fi depuse la unul din birourile Comisiei din statele membre.

6. Protecția petiționarilor și a datelor personale

Divulgarea identității petiționarilor și a informațiile transmise de aceștia către statul membru în cauză se face sub rezerva acordului prealabil al acestora și trebuie să respecte, *inter alia*, Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date¹⁴.

7. Comunicarea cu petiționarii

După înregistrare, o plângere poate fi analizată în continuare în colaborare cu statul membru în cauză. Comisia îl va informa în scris în acest sens pe petiționar.

În cazul în care, ulterior, se lansează o procedură în constatarea neîndeplinirii obligațiilor pe baza unei plângeri, Comisia îi va contacta pe petiționari și îi va informa în scris cu privire la fiecare etapă procedurală (punere în întârziere, aviz motivat, sesizare a Curții sau închiderea cazului).

În cazul în care sunt introduse mai multe plângeri cu același obiect, trimiterea de scrisori individuale poate fi înlocuită prin publicarea unui anunț în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și pe serverul *Europa* al Uniunii Europene.

În orice moment pe durata procedurii, petiționarii pot solicita să li se acorde posibilitatea de a explica sau de a clarifica motivele plângerii în fața Comisiei, la fața locului și pe propria cheltuială.

8. Termen de investigare a plângerilor

Ca regulă generală, Comisia va investiga plângerile în scopul de a ajunge la o decizie de a emite o scrisoare de punere în întârziere sau de a închide cazul în termen de cel mult un an de la data înregistrării plângerii.

În cazul în care acest termen este depășit, Comisia îl va informa în scris pe petiționar, la cererea acestuia.

¹⁴ JO L 8, 12.1.2001, p. 1.

9. Rezultatul investigării plângerilor

După investigarea plângerii, Comisia poate fie să emită un aviz privind deschiderea procedurii oficiale împotriva statului membru în cauză, fie să încheie cazul definitiv.

Comisia va decide, în limitele marjei sale de discreție, cu privire la deschiderea sau încheierea unei proceduri în constatarea neîndeplinirii obligațiilor.

Petiționarii vor fi informați în scris cu privire la decizia luată de Comisie în legătură cu plângerea lor și cu privire la orice decizii ulterioare ale Comisiei în materie.

În cazul în care sunt introduse mai multe plângeri cu același obiect, trimiterea de scrisori individuale poate fi înlocuită prin publicarea unui anunț în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și pe serverul *Europa* al Uniunii Europene.

10. Închiderea cazului

Cu excepția cazului în care există circumstanțe excepționale care necesită măsuri urgente, dacă se preconizează că nu trebuie întreprinsă nicio acțiune în legătură cu o plângere, Comisia notifică acest lucru petiționarului printr-o scrisoare în care se prezintă motivele pentru care se propune închiderea cazului și prin care petiționarul este invitat să își prezinte observațiile în termen de patru săptămâni.

În cazul în care sunt introduse mai multe plângeri cu același obiect, trimiterea de scrisori individuale poate fi înlocuită prin publicarea unui anunț în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și pe serverul *Europa* al Uniunii Europene.

În cazul în care petiționarul nu răspunde sau nu poate fi contactat din motive care îi sunt imputabile, sau observațiile acestuia nu conving Comisia să își reconsidere poziția, cazul va fi închis.

În cazul în care observațiile petiționarului conving Comisia să își reconsidere poziția, investigarea plângerii va continua.

Petiționarul va fi informat în scris cu privire la decizia de închidere luată de Comisie.

11. Publicarea deciziilor privind constatarea neîndeplinirii obligațiilor

Deciziile Comisiei în cazurile neîndeplinire a obligațiilor sunt publicate, în termen de o săptămână de la adoptarea lor, pe site-ul internet al Secretariatului General, la următoarea adresă:

http://ec.europa.eu/eu_law/infringements/infringements_decisions_ro.htm

Publicarea deciziilor privind emiterea unui aviz motivat destinat statelor membre sau a deciziilor de trimitere a cazului în fața Curții de Justiție este, de asemenea, asigurată prin intermediul unui comunicat de presă, cu excepția cazului în care Comisia decide altfel.

12. Accesul la documente în cazurile de neîndeplinire a obligațiilor

Accesul la documente în cazurile de neîndeplinire a obligațiilor este reglementat prin Regulamentul (CE) nr. 1049/2001, astfel cum a fost pus în aplicare în conformitate cu dispozițiile din anexa la Decizia 2001/937/CE, CECO, Euratom a Comisiei¹⁵.

13. Plângeri prezentate ombudsmanului european

În cazul în care petiționarul consideră că, în soluționarea plângerii sale, Comisia s-a făcut vinovată de administrare defectuoasă prin faptul că nu a respectat oricare dintre măsurile de mai sus, acesta poate sesiza ombudsmanul european în temeiul articolelor 24 și 228 din TFUE.

¹⁵ JO L 345, 29.12.2001, p. 94.